

Na etapie potwierdzania statusu 12 uzdrowisk wybranych do analizy, zbagatelizowano problem zanieczyszczonego powietrza, co mogło mieć negatywny wpływ na zdrowie kuracjuszy, zwłaszcza tych o podwyższonym ryzyku zachorowalności, m.in. dla osób z chorobami układu oddechowego lub krążenia, a także seniorów i dzieci. Mimo to w każdym przypadku potwierdzono status uzdrowiska bez żadnych zastrzeżeń. To wyniki kontroli NIK, która negatywnie oceniła działania Ministra Zdrowia w tym zakresie.

Zgodnie z przepisami status uzdrowiska może być nadany obszarowi, który spełnia łącznie pięć warunków, a dwa z nich to klimat o właściwościach leczniczych oraz odpowiednie wymagania w stosunku do środowiska. Według zasad ustalonych przez Ministra Zdrowia, przy ocenie właściwości leczniczych klimatu należy uwzględnić m.in. zanieczyszczenie powietrza. Natomiast jednym z wymagań środowiskowych, zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska jest zapewnienie jak najlepszej jakości powietrza.

W 2022 r. w Polsce funkcjonowało 47 uzdrowisk, w tym niemal 60% położonych w południowej części kraju, gdzie jakość powietrza jest na ogół gorsza niż na pozostałym obszarze. Większość z tych uzdrowisk prowadziła rehabilitację po przebytej chorobie COVID-19, której negatywne skutki najczęściej obciążają układ oddechowy. Na uwagę zasługuje fakt, że problem niedostatecznej jakości powietrza nie dotyczy wszystkich uzdrowisk, dlatego tam, gdzie występuje powinny być podejmowane zdecydowane działania zabezpieczające kuracjuszy przed negatywnymi skutkami jego oddziaływania. Z raportu Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (GIOŚ) wynika, że jeszcze w 2021 r. przekroczenia norm obowiązujących dla szkodliwych substancji zawieszonych w powietrzu: PM10, PM2,5 i B(a)P wystąpiły odpowiednio w siedmiu, pięciu i 34 uzdrowiskach. Niepokojąca jest zwłaszcza statystyka dotycząca benzopirenu, który jest związkami rakotwórczym.

NIK objęła kontrolą Ministerstwo Zdrowia, oba Instytuty uprawnione przez Ministra Zdrowia do wydawania świadectw potwierdzających właściwości lecznicze klimatu (dalej: świadectwa klimatyczne) oraz sześć gmin uzdrowiskowych. Niemniej jednak w Ministerstwie Zdrowia analizie poddano proces weryfikacji spełniania wymagań dotyczących jakości powietrza przez 12 wybranych gmin uzdrowiskowych w kontekście potwierdzania statusu poszczególnych uzdrowisk.

Na etapie potwierdzania statusu uzdrowisk, zbagatelizowano problem niedostatecznej jakości powietrza. NIK negatywnie oceniła przy tym przygotowanie przez uprawnione jednostki i odbiór przez skontrolowane gminy dokumentacji, służącej ocenie właściwości leczniczych klimatu uzdrowisk, która miała istotne wady (lata 2017–2019). Konsekwencją powyższego było przekazanie Ministrowi Zdrowia dokumentów, które nie zawierały pełnej i rzetelnej informacji o stanie powietrza oraz dowodów wykluczających negatywne oddziaływanie na organizm ludzki stwierdzonych w gminach przekroczeń norm niektórych zanieczyszczeń powietrza, co było wymagane w świetle przepisów o lecznictwie uzdrowiskowym. Poszerzona analiza dokumentacji dla 12 uzdrowisk wykazała, że żadne z nich faktycznie nie spełniało wszystkich wymagań dotyczących stanu sanitarnego powietrza, a mimo to Minister Zdrowia potwierdził ich status bez żadnych zastrzeżeń.

Szczególnie krytycznie należy ocenić sposób postępowania Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej Państwowy Instytut Badawczy (IMGW-PIB) przy formułowaniu opinii dotyczącej właściwości leczniczych klimatu i możliwości ich wykorzystania w lecznictwie uzdrowiskowym. Instytut niezgodnie z przepisami przyjął definicję naukową klimatu, która wg niego w ogóle nie uwzględniała kwestii zanieczyszczenia powietrza. Wskutek takiego podejścia, w wydanych w latach 2017–2018

Zanieczyszczone powietrze w uzdrowiskach. Ministerstwo Zdrowia bagatelizuje problem

Kategoria: Polityka Zdrowotna

Opublikowano: czwartek, 22, sierpień 2024 08:38

Małgorzata Orłowska

Odsłony: 689

i analizowanych przez NIK świadectwach klimatycznych dla uzdrowisk IMGW-PIB wskazywał, że warunki klimatu lokalnego przez zdecydowaną większość czasu w roku nie wpływały obciążająco na organizm osób przebywających w uzdrowisku.

Według danych NFZ i ZUS w 12 uzdrowiskach, których dokumentację objęto analizą w sezonach chłodnych z okresu 2018–2022 leczono łącznie niemal 45 tys. osób z ww. grupy ryzyka, w tym prawie 7 tys. dzieci.

Z pełnym raportem można zapoznać się na stronie: www.nik.gov.pl

Źródło: NIK